

Nr 294.

Godkänd av första kammaren den 2 juni 1936.

Godkänd av andra kammaren den 2 juni 1936.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till Häradsrätterna: Avlöningar och Ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande jämte väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 121.)

Till KONUNGEN.

1:o) **Häradsrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1936/1937 under andra huvudtiteln, innefattande anslagen till justitiedepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 20 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden) att

dels faställa av departementschefen förordad avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937;

dels ock till Häradsrätterna: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 1,717,800 kronor.

I särskilda motioner har därjämte bland annat yrkats på en ökning av antalet andre notarier i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag.

Den i propositionen ifrågasatta sammanslagningen av Östra och Medelsta domsagor i Blekinge län har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t som kansliort för den sammanslagna domsagan bestämmer den plats, som ur kommunikationssynpunkt och i övrigt befinnes därtill mest lämpad.

Kungl. Maj:t har för nästa budgetår hemställt om medel för att möjliggöra anställande av 20 nya andre notarier i domsagorna. Kostnaderna för dessa nya notariers avlöande skulle liksom hittills bestridas till en del av häradshövdingarna och i övrigt av statsmedel.

Det måste anses vara ett berättigat önskemål, att de rättsbildade biträden, som oundgängligen erfordras för domsagornas behöriga skötsel, erhålla ersättning för sitt arbete. I avvaktan på denna frågas slutliga lösning har departementschefen förordad den mindre utbyggnad av det nuvarande avlöningssystemet, som möjligheten att anställa ytterligare 20 andre notarier in-

nebär. Förslaget att sålunda successivt förbättra de rättsbildade biträdenas ställning har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Av de av hovrätterna verkställda utredningarna angående det minimiantal notarier, varav behov förefinnes, framgår, att — bortsett från notariespiranter — 36 andre notarier erfordras utöver det nuvarande till 108 uppgående antalet dylika notarier. Enligt riksdagens uppfattning synas skäl tala för att medelsbehovet i enlighet med motionärernas gjorda yrkanden så beräknas, att möjlighet beredes för anställande av hela det antal andre notarier, som av hovrätterna anses erforderligt. I anledning härav har posten till grundavlöningar m. m. till icke-ordinarie personal i förhållande till Kungl. Majts förslag för beredande av ersättning till 16 nya andre notarier ökat med 28,800 kronor.

I enlighet med departementschefens uttalande bör den bestämmelse om maximering av antalet andre notarier till två, som finnes i 8 § andra stycket domsagostadgan, upphävas.

Vid 1935 års riksdag väcktes i motion inom andra kammaren fråga om ändrade grunder för de rättsbildade domsagobiträdenas avlöningar. Under hänvisning till att frågan redan vore under övervägande inom justitiedepartementet, fann riksdagen, att motionen icke borde föranleda någon riksdagens åtgärd. Riksdagen uttalade emellertid, att blivande förslag i ämnet i princip borde så utformas, att kostnaderna för de nya biträden, som befundes erforderliga för domsagornas skötsel utöver dem, som då funnes anställda, icke måtte drabba häradshövdingarna.

Den uppfattning, som föregående års riksdag i fråga om häradshövdingarnas bidragsskyldighet i princip gav uttryck åt, anser riksdagen böra upprätthållas. Riksdagens uttalande innebär emellertid icke, att häradshövdingarna undantagslöst skulle befrias från kostnaderna för de nya rättsbildade biträden, som erfordras. Uttalandet har endast avsett att förhindra, att häradshövdingarna i de mindre och medelstora domsagor, där behov av utökat antal rättsbildade biträden gör sig gällande, av kostnadsskäl tvingas avstå från en med hänsyn till den rättssökande allmänheten välbehövlig förstärkning av de rättsbildade arbetskrafterna. Det av departementschefen ifrågasatta förfaringssättet att bereda dessa häradshövdingar compensation för deras utgift för nya andre notarier vid den partiella löneförbättringens bestämmande synes därför väl överensstämma med riksdagens principiella uppfattning.

Departementschefen har vidare uttalat, att viss ändring av hovrätternas arbetsordningar borde komma under övervägande. För närvarande gäller, att hovrätterna må meddela fiskalsförordnande åt den som efter avlagd examen under en tid av sammanlagt tre år tjänstgjort i domsaga samt dessutom fullgjort viss annan tjänstgöring. För att åstadkomma en önskvärd utjämning av antalet notarier i de olika domsagorna och förskaffa jämväl de mera avlägset belägna domsagorna jämn tillgång på notarier har ifrågasatts sådan ändring av berörda stadgande, att av domsagotjänstgöringen viss minimtid, förslagsvis två år, skulle avse anställning såsom statsavlönad notarie.

Riksdagen har funnit tveksamt, huruvida en dylik anordning skulle medföra åsyftat resultat. I varje fall synes riksdagen en kortare minimitid än den av departementschefen ifrågasatta böra övertvägas.

Till partiell löneförbättring för häradshövdingarna har för nästa budgetår beräknats oförändrat belopp eller 96,000 kronor. Den utökning av antalet andre notarier, som riksdagen medgivit, medför emellertid — med hänsyn till att häradshövdingarna i de mindre och medelstora domsagorna böra vid nämnda löneförbättrings bestämmande beredas kompensation för bidrag till nya andre notarier — att det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet bör något höjas. Enligt riksdagens uppfattning synes en höjning med 10,000 kronor vara tillfyllest.

Slutligen har med hänsyn till riksdagens beslut om ytterligare 16 nya andre notarier såsom särskilda uppbördsmedel upptagits ett belopp av i runt tal 154,000 kronor eller 10,000 kronor utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Häradsrätternas avlöningsanslag skall alltså i riksstaten för nästa budgetår uppföras med 1,746,600 kronor.

Då Kungl. Maj:ts förslag i här ej särskilt omförmälda delar ej givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen anmäla,

I:o) att riksdagen beslutat, att Östra och Medelsta domsagor skola från och med den 1 januari 1937 förenas till en domsaga, vilken efter sammanläggningen skall benämnas Östra och Medelsta domsaga;

II:o) att riksdagen *dels* fastställt följande avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat:			
a) Lön, tjänstgöringspenningar och förvaltningsbidrag	kronor 713,500		
b) Ersättning till vissa vikarier för häradshövdingar, <i>förslagsvis</i>	» 15,000	kronor	728,500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal:			
a) Grundavlöningar m. m.	kronor 779,800		
b) Ålderstillägg m. m., <i>förslagsvis</i> ..	» 30,600	»	810,400
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:			
a) Partiell löneförbättring åt häradshövdingarna	kronor 106,000		
b) Ersättning för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande	» 251,700	»	357,700
4. Arvoden åt tingstolkar		»	4,000
		Summa kronor	1,900,600

Särskilda uppbördsmedel.

Bidrag från häradshövdingarna till avlöande av viss

icke-ordinarie personal kronor 154,000

Nettoutgift kronor 1,746,600;

dels ock till Häradsrätterna: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisat ett förslagsanslag av 1,746,600 kronor.

2:o) **Ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av in-teckningsförnyelsernas avskaffande.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att till Ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av in-teckningsförnyelsernas avskaffande för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 284,500 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av in-teckningsförnyelsernas avskaffande* för budgetåret 1936/1937 anvisat ett anslag av 284,500 kronor.

Stockholm den 2 juni 1936.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 295.

Godkänd av första kammaren den 29 maj 1936.

Godkänd av andra kammaren den 29 maj 1936.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om domkapitel m. m.

(Första lagutskottets utlåtande nr 42.)

Till KONUNGEN.

Genom en den 17 april 1936 dagtecknad proposition, nr 241, har Eders Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen, bland annat, att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om domkapitel.